

Nr 7

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t (bil. 11, p. C 7 och 16) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1967/68 till Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr. och till Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt anvisa ett anslag av 400 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen. I anslutning till dessa punkter behandlar utskottet vissa i det följande nämnda motioner rörande trädgårdsnäringen.

Framställningarna i statsverkspropositionen**Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering**

Departementschefen har under punkten C 7 i likhet med lantbruksstyrelsen förordat en anslagsminskning med 30 000 kr. till 150 000 kr.

Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt

Efter att ha redogjort för lantbruksstyrelsens anslagsframställning har *departementschefen* under punkten C 16 anfört.

»Enligt beslut av 1966 års riksdag (prop. 1966: 1 bil. 11 s. 75, JoU 1 s. 33) skall under budgetåret 1966/67 samarbetsorganet för frukt av restituerade bensinskattemedel få disponera dels ett belopp motsvarande fruktodlingens årliga förbrukning av skattebelagda drivmedel, dels 50 000 kr. av fonderade bensinskattemedel. Beslutet innebar vidare att formerna för den fortsatta finansieringen av samarbetsorganet bör tas under förnyat övervägande. Jag vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t i anledning av riksdagens beslut uppdragit åt trädgårdsnäringsutredningen att överväga formerna för samarbetsorganets fortsatta finansiering. Utredningen har ingett förslag i ämnet den 16 december 1966. Jag räknar med att remissbehandling och övrig beredning av förslaget inte kan slutföras i sådan tid att det kan beaktas vid medelsanvisningen för nästa budgetår.

Jag förordar att samarbetsorganen för frukt och grönsaker under bud-

getåret 1967/68 skall få disponera restituerade bensinskattemedel i samma utsträckning som under innevarande budgetår.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit bör anslaget föras upp med 400 000 kr.»

Motioner rörande trädgårdsnäringen

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande till utskottet hänvisade motioner:

1) I: 646 av herr *Augustsson*, likalydande med II: 578 av herr *Björk*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala, att ett företagsregister för trädgårdsnäringen snarast möjligt upprättas;

2) II: 822 av herrar *Larsson* i Borrby och *Sundkvist*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att skyndsamma åtgärder vidtages för att få till stånd ett företagarregister för trädgårdsnäringen och att även i övrigt denna närings behov av en kontinuerlig trädgårdsstatistik snarast möjligt beaktas;

3) II: 577 av herr *Björk*, i vilken motion hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning i syfte att förbättra i motionen nämnda låne- och statsbidragsbestämmelser för trädgårdsnärings behov.

Utskottet får beträffande det närmare innehållet i motionerna hänvisa till motionerna II: 578, II: 822 och II: 577.

Över motionsparet I: 646 och II: 578 ävensom motionen II: 822 har remissyttranden avgivits av lantbruksstyrelsen, statistiska centralbyrån, trädgårdsnäringsutredningen, Sveriges Handelsträdgårdsmästareförbund och Sveriges Yrkesfruktodlares Riksförbund. Över motionen II: 577 har utskottet inhämtat utlåtanden från lantbruksstyrelsen, trädgårdsnäringsutredningen, Sveriges Handelsträdgårdsmästareförbund och Sveriges Yrkesfruktodlares Riksförbund.

Remissyttranden över motionerna

Yttranden över motionerna I: 646 och II: 578 ävensom II: 822 om upprättande av ett företagarregister för trädgårdsnäringen, m. m.

Lantbruksstyrelsen understryker motionärernas uppfattning, att åtgärder snarast bör vidtagas för att komma i gång med trädgårdsstatistiken och tillstyrker därför, att bensinskattemedel får anlitas i viss begränsad omfattning för att täcka kostnaderna för uppläggnings av ett företagarregister för trädgårdsnäringen.

Styrelsen anför vidare.

Vid upprepade tillfällen och senast i remissyttrande till jordbruksdepartementet den 20 oktober 1966 över framställning från Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund om kontinuerlig trädgårdsstatistik har lantbruksstyrelsen understrukit behovet av officiell statistik på trädgårdsnäringsens område. Inte minst för statsmakternas bedömning av frågor som rör trädgårdsnäringsen är det viktigt att genom en uppbyggd officiell trädgårdsstatistik skapa förutsättningar för kontinuerliga undersökningar av trädgårdsodlingens omfattning och ekonomiska villkor. Detta är särskilt aktuellt i dagens läge, när i samband med förhandlingar om utrikeshandel och tullar m. m. avgöranden måste träffas, som kännbart kan påverka trädgårdsnäringsens existensbetingelser. Även för bedömningen av den pågående, delvis med statsmedel understödda rationaliseringsverksamheten på trädgårdsnäringsens område är en statistisk kartläggning av näringen betydelsefull.

Förslag till hur trädgårdsstatistiken skall läggas upp har framlagts av trädgårdsnäringsutredningen i betänkande den 30 september 1965. Som en första etapp skulle ett företagaregister upprättas, vilket ständigt skulle hållas aktuellt och tjäna som underlag för mera detaljerade produktionsundersökningar. Arbetet skulle närmast åvila statistiska centralbyrån, som redan tagit upp frågan på sitt arbetsprogram, men som i brist på anslag ännu icke kunnat påbörja detsamma.

Gränsdragningen mellan jordbruk och trädgård är ofta oklar. På ett stort antal jordbruksfastigheter drivs produktion av köksväxter och i vissa fall frukt och bär. Därför bör enligt styrelsens mening beaktas de möjligheter som finns att samordna uppgiftsinsamlingen till trädgårdsnäringsens företagaregister med ett planerat motsvarande arbete för jordbruket.

I motionerna I: 646 och II: 578 har antytts möjligheten att finansiera igångsättningsarbetet med företagaregistret genom bidrag ur anslaget Gottgörelse till trädgårdsnäringsen för av dess utövare erlagd bensinskatt.

I samband med att ändamålen för användningen av bensinskattemedlen fastställdes föreslog lantbruksstyrelsen i sina petita år 1956, att i den mån statsbidrag icke kan ställas till förfogande på annan väg, viss del av ifrågavarande anslag borde få användas för att utarbeta trädgårdsstatistik, varvid i första hand borde verkställas intervjuundersökningar på stickprovsbasis för att få dels en uppfattning om trädgårdsnäringsens nuvarande läge och dels en grund för fortsatt uppbyggnad av en ändamålsenlig framtida trädgårdsstatistik. Häröver uttalade departementschefen i statsverkspropositionen 1957 (Bil. 11) sid. 563, första stycket:

»Ej heller kan jag tillstyrka förslaget rörande trädgårdsstatistiken, då här är fråga om arbetsuppgifter, som närmast åvilar statistiska centralbyrån. Å andra sidan har jag intet att erinra emot att exempelvis statistiska centralbyråns utredningsinstitut eller jordbrukstekniska institutet anlitas för tillfälliga utredningar och undersökningar på trädgårdsnäringsens område och att kostnaderna härför bestrides av restituerade medel.»

Detta blev riksdagens beslut.

Lantbruksstyrelsen, som enligt riksdagens beslut förfogar över ifrågavarande medel, anser sig icke ha befogenhet att bevilja bidrag för det statistikarbete det här gäller och som skulle syfta till att lägga grunden för en fortsatt uppbyggnad av den framtida trädgårdsstatistiken.

Emellertid är det viktigt att arbetet med trädgårdsstatistiken inte ytterligare försenas. Styrelsen tillstyrker därför, att bensinskattemedel får anli-

tas i viss begränsad omfattning för att täcka kostnaderna för uppläggningsen av företagarregistret.

Det kommande kontinuerliga arbetet med trädgårdsstatistiken bör dock bekostas av statsmedel genom anslag i vanlig ordning till statistiska centralbyrån.

Statistiska centralbyrån (SCB) delar uppfattningen att en översyn av trädgårdsstatistiken snarast bör komma till stånd. Verket tillstyrker en prövning av möjligheterna att inleda en dylik översyn med utnyttjande av restituerade bensinskattemedel. För helt budgetår har medelsbehovet beräknats till 85 000 à 100 000 kr. avseende lön till heltidsanställd utredningsman, kostnader för arbetsgrupper och expenser samt kostnader för viss försöksverksamhet m. m. Verket anser det svårt att beräkna hur lång tid översynen kommer att kräva, men räknar med att statistikproduktionen skall kunna påbörjas successivt med början andra året.

Centralbyrån uttalar därutöver.

För SCB:s del har frågan om trädgårdsstatistikens roll varit aktuell vid upprepade tillfällen. I sitt yttrande den 11 november 1965 över trädgårdsutredningens betänkande tillstyrkte SCB den allmänna målsättning som utredningen angivit. Liksom utredningen ansåg SCB ett företagsregister vara erforderligt. Härvid påpekades att behovet av specialregister syntes starkt öka och att det i detta sammanhang var viktigt att få till stånd en samordning mellan olika register. SCB föreslog därför att formerna för registrets uppläggning och aktualisering ytterligare skulle prövas vid det fortsatta planeringsarbetet inom verket.

Enligt de ursprungliga planerna skulle arbetet med trädgårdsstatistiken ha påbörjats under hösten 1965, men uppsköts eftersom anslaget för Särskilda undersökningar budgetåret 1965/66 kom att avsevärt understiga vad SCB begärt. Frågan om en översyn av trädgårdsstatistiken aktualiserades även i SCB:s anslagsframställning för innevarande budgetår men medelstillelningen har tyvärr inte möjliggjort ett påbörjande av projektet.

Mot bakgrund av statsmakternas ställningstagande till SCB:s förslag för budgetåret 1966/67 samt med anledning av att myndigheterna anbefallts att visa sträng restriktivitet i sina förslag till anslagsäskanden, har SCB inte upprepat sin begäran om medel till trädgårdsstatistiken för budgetåret 1967/68. Projektet har dock anmälts som önskvärt på sikt. Det bör särskilt framhållas att det här rör sig om en prioriteringsfråga, där SCB tvingats företa en väsentlig reducering av sina anspråk på anslaget för Särskilda undersökningar, jämfört med vad verket i och för sig skulle ansett motiverat, om hänsyn tagits endast till behovet av insatser för utvecklingsarbete. Den av Kungl. Maj:t godkända prioriteringen har därför medfört att projektet om trädgårdsstatistiken måst uppskjutas till förmån för andra arbeten vilka bedömts vara ännu angelägnare.

Trädgårdsnäringsutredningen konstaterar i sitt remissvar att ett starkt behov av statistisk information på trädgårdsområdet föreligger. Utredningen motsätter sig inte att restituerade bensinskattemedel som en engångsföreteelse användes för förberedelsearbetet med trädgårdsstatistiken.

Utredningen anför vidare.

I betänkande med förslag till vissa åtgärder på trädgårdsområdet (Jo 1965: 7) fastslog utredningen, att en skarp kontrast förelåg mellan behovet av statistisk information om trädgårdsnäringsens produktionsförhållanden samt de tillgängliga statistiska uppgifterna härom. Utredningen framlade därför ett principförslag beträffande trädgårdsstatistiken, varvid utgångspunkten var utformningen av ett register över trädgårdsföretag. På grundval av detta register kunde löpande stickprovsundersökningar genomföras.

Utredningen understryker betydelsen av att ett register över trädgårdsföretag snarast möjligt kommer till stånd och att möjligheter därmed erhålles till löpande stickprovsundersökningar på trädgårdsområdet. I samband med sitt tidigare förslag analyserade utredningen närmare behovet av statistisk information på trädgårdsområdet och konstaterade att ett starkt sådant behov bl. a. förelåg med hänsyn till marknadsföringen, rationaliseringsverksamheten och internationella förhållanden. I föreliggande sammanhang vill utredningen särskilt understryka behovet av statistisk information i samband med en eventuell svensk anknytning till en större marknad liksom angelägenheten av att statistiken får en praktisk inriktning. För att närmare bedöma konsekvenserna av olika åtgärder vid en anknytning till en större marknad måste man nämligen äga en ingående kännedom om svenska produktionsförhållanden. Likaså blir det nödvändigt för samarbetet inom en större marknad att erforderliga statistiska uppgifter kan lämnas även från svensk sida. Avsaknaden av trädgårdsstatistik kan försvåra möjligheterna till en smidig anpassning av den svenska trädgårdsnäringsen till en större marknadsgemenskap och över huvud deltagandet i en större marknad.

I motionerna I: 646 och II: 578 har angetts, att ett mindre bidragsbelopp för att igångsätta arbetet med ett företagsregister på trädgårdsområdet borde kunna beviljas av till trädgårdsnäringsen restituerade bensinskattemedel. Utredningen vill inte motsätta sig att dessa medel som en engångsföreteelse användes för förberedelsearbetet med trädgårdsstatistiken. Liksom tidigare vill utredningen understryka angelägenheten av att förberedelsearbetet sker under medverkan av representanter för odlare och handel. Slutligen vill utredningen framhålla, att kostnaderna för den löpande trädgårdsstatistiken framdeles bör bestridas på samma sätt, som gäller för statistikproduktionen i övrigt.

Sveriges Yrkesodlares Riksförbund tillstyrker motionerna under förutsättning att i det följande angivna synpunkter beaktas.

Förbundet har vid tidigare tillfällen framhållit betydelsen av att en kontinuerlig trädgårdsstatistik upprättas. Genom bristen på dylik statistik blir exempelvis lämpligheten av olika rationaliseringsåtgärder inom näringen svåra att bedöma för såväl den enskilde odlaren som för de myndigheter som svarar för rådgivning och för den statliga stödgifningen i övrigt. Även för odlarens produktionsplanering och handelns inköpsplanering skulle en kontinuerlig statistik vara av stort värde. I någorlunda modern tid föreligger statistiska uppgifter över vår näring endast från jordbruksräkningarna för år 1937, 1943 och 1951. Dessa undersökningar är dock icke till alla delar jämförbara och de är givetvis sedan lång tid föråldrade.

Trädgårdsnäringensutredningen framlade i ett betänkande förslag till vissa åtgärder på trädgårdsområdet (Jo 1965: 7) ett principförslag beträffande

trädgårdsstatistiken. Enligt detta förslag skulle första åtgärden vara, att ett register över trädgårdsföretagen upprättades. På grundval av detta register kunde sedan löpande stickprovsundersökningar genomföras. Trädgårdsnäringsutredningen fastslog, att en skarp kontrast förelåg mellan behovet av statistik, statistisk information om trädgårdsnäringsens produktionsförhållanden samt de tillgängliga statistiska uppgifterna härom. Utredningen betecknade det t. o. m. som anmärkningsvärt, att en näringssektor av ifrågavarande storleksordning helt saknade statistiskt underlag för ekonomiska bedömningar.

Liksom motionärerna anser förbundet, att det är ytterst angeläget att ett företagarregister för trädgårdsnäringsen omedelbart upprättas. I motionerna I: 646 och II: 578 har angetts, att ett mindre bidragsbelopp för att igångsätta arbetet med ett företagsregister på trädgårdsområdet borde kunna beviljas av till trädgårdsnäringsen restituerade bensinskattemedel. Förbundet skulle för sin del helst ha sett, att andra medel stått till förfogande för detta ändamål. Med tanke på angelägenhetsgraden vill vi dock inte motsätta oss, att bensinskattemedel användes för att finansiera sådan planering, som krävs för att snarast möjligt få till stånd ett företagarregister på trädgårdsområdet. Kostnaderna för detta register liksom den löpande trädgårdsstatistiken bör dock bestridas på samma sätt som gäller för statistikproduktionen i övrigt.

Sveriges Handelsträdgårdsmästareförbund tillstyrker motionerna under samma förutsättningar som Sveriges Yrkesfruktodlares Riksförbund. Utöver vad sistnämnda förbund anfört, uttalar handelsträdgårdsmästareförbundet följande.

Vi vill poängtera, att bensinskatte- och restitutionsmedlen delvis är intecknade bl. a. genom riksdagens beslut om att förhållandevis stora bidragsbelopp skall anslås till upplysningsverksamhet om grönsaker och frukt. Om ett liknande organ tillkommer på blomsterområdet talar både konsekvens- och rättviseskäl för att även detta skall erhålla anslag av bensinskatte- och restitutionsmedel. Även i övrigt blir dessa medel mer och mer efterfrågade för angelägna ändamål inom trädgårdsnäringsen. Från dessa utgångspunkter kan vi endast tillstyrka, att man som en engångsföreteelse använder bensinskatte- och restitutionsmedel för förberedelsearbetet med trädgårdsstatistiken.

Yttranden över motionen II: 577 om förbättrade möjligheter för trädgårdsnäringsen att erhålla lån och statsbidrag

Lantbruksstyrelsen anser att om det statliga stödet till rationalisering, förvärv och drift av jordbruksföretag ändras som en följd av 1960 års jordbruksutrednings förslag, bör motsvarande bestämmelser för trädgårdsnäringsen överses och såvitt möjligt bringas i överensstämmelse med de regler som kommer att gälla för jordbruket. Styrelsen anför vidare.

De begränsningar som gäller i fråga om företagsstorlek och maximibelopp i kungörelsen den 5 juni 1963 (nr 307) om statligt kreditstöd till förvärv och drift av trädgårdsföretag är jämförbara med dem som f. n. gäller för motsvarande stödverksamhet på jordbrukets område, där stödet är begränsat till s. k. tvåfamiljsjordbruk.

I sitt remissyttrande den 7 oktober 1966 över 1960 års jordbruksutrednings betänkande (SOU 1966: 30 och 31) har styrelsen tillstyrkt ändrade regler för stödverksamheten inom jordbruket, innebärande bl. a. att den s. k. tvåfamiljsgränsen för rätt till vissa kreditgarantier och statsbidrag skall slopas. I händelse denna ändring kommer att genomföras bör det enligt styrelsens mening övervägas att på motsvarande sätt ändra reglerna för stödverksamheten på trädgårdsnäringsens område.

Statsbidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering har av styrelsen under tiden 1955—1966 beviljats med följande belopp:

1955/56	166 000	1961/62	217 000
1956/57	172 000	1962/63	275 000
1957/58	95 000	1963/64	400 000
1958/59	99 000	1964/65	278 000
1959/60	80 000	1965/66	246 000
1960/61	98 000		

Anledningen till den starka uppgången år 1963/64 var i viss mån ändrade regler för bidragsgivningen men i första hand att ett från nästföregående år på grund av otillräckligt anslag uppdämt behov måste tillgodoses.

Beträffande styrelsens tolkning av bestämmelserna om att statsbidrag ej må utgå till ett och samma företag med mer än 8 000 kronor, har styrelsen vid handläggning av ansökningar från trädgårdsföretag följt samma princip som tillämpas för jordbruket och som närmare angivits i Kungl. Maj:ts proposition nr 125 år 1963, s. 12, andra stycket, och s. 37, första stycket. Huvudprincipen är att till ett och samma företag må utgå bidrag å högst maximibeloppet, men att man må bortse från bidragsbelopp som tidigare kan ha utgått till förbättringsåtgärder, vilka med hänsyn till ändrad drift e. dyl. inte längre är av värde för driften vid fastigheten i fråga.

När det gäller reglerna för beviljande av bidrag till jordbrukare har styrelsen i sitt förenämnda yttrande över 1960 års jordbruksutrednings betänkande tillstyrkt, att statsbidragen till investeringar i ekonomibyggnader och markanläggningar bör begränsas till att utgå i vissa specialfall. Vidare har styrelsen förordat förenklade regler i fråga om beräkningen av bidragens storlek samt behovsprövningen i samband med bidragsgivningen.

Ett förverkligande av detta förslag skulle innebära en viss inskränkning i förhållande till nuläget i fråga om möjligheten för jordbrukare att erhålla statsbidrag till rationalisering och stödåtgärderna skulle i högre grad komma att inriktas på kreditgarantier för lån. Styrelsen anser att om förslaget genomföres bestämmelserna för det statliga stödet till rationalisering, förvärv och drift av trädgårdsföretag bör överses och såvitt möjligt bringas i överensstämmelse med de regler, som kommer att gälla för jordbruket.

Trädgårdsnäringsutredningen förordar att en översyn sker av bestämmelserna om statliga kreditgarantier och statsbidrag på trädgårdsområdet och anför därvid.

Enligt utredningens uppfattning är det angeläget, att bestämmelserna om kreditstöd även på trädgårdsområdet utformas så att tillkomsten av rationella och bärkraftiga företag i största möjliga utsträckning främjas.

I motionen II: 577 ifrågasätts bl. a. en vidgning av möjligheterna till kre-

distöd på trädgårdsområdet. Utredningen anser att starka skäl talar för en översyn av gällande bestämmelser i berörda avseenden. Av samma skäl är enligt utredningens mening en översyn av nu gällande regler för statsbidrag på trädgårdsområdet påkallad.

Sveriges Handelsträdgårdsmästareförbund och *Sveriges Yrkesfruktodlares Riksförbund* förordar att en översyn sker av bestämmelserna om statliga kreditgarantier och statsbidrag på trädgårdsområdet och framhåller därvid följande.

Inom den svenska trädgårdsnäringen inkl. fruktodlingssektorn pågår f. n. en intensiv rationaliseringsverksamhet. Förbunden hälsar med tillfredsställelse, att statsmakterna främjat denna utveckling genom de förbättringar av låne- och bidragsbestämmelserna, som skedde i början av 1960-talet. Rationaliseringsverksamheten är emellertid så kapitalkrävande, att en utvidgning av låne- och bidragsmöjligheterna blir mer och mer angelägna. Vår näring arbetar inom en sektor, som kännetecknas av växande ekonomisk betydelse, ökad konsumtion men samtidigt av ökad konkurrens från andra länder. Om Sverige i någon form kommer att knytas till EEC, kommer också detta att ställa trädgårdsnäringen inkl. fruktodlingen inför nya problem. Bland de åtgärder, som krävs för att möta framtida svårigheter, har rationaliseringsverksamheten stor betydelse. Önskvärda storleksrationaliseringar och driftsomläggningar hämmas dock i vissa fall av brist på medel. Med tanke på vad som ovan sagts om en anknytning till en större marknad och behovet av att stimulera till ökad rationaliseringsverksamhet är det också angeläget för vår näring att bidragsbestämmelserna inte bara bibehålles utan också anpassas efter nutida förhållanden.

Utskottet

Inom trädgårdsnäringen, liksom inom andra näringsgrenar, pågår en ständig anpassning till ändrade tekniska och ekonomiska förutsättningar. På trädgårdsområdet torde förhållandena vara gynnsamma i så måtto att avsättningsutrymmet för trädgårdsprodukter synes öka inom landet. Samtidigt skärps emellertid konkurrensen från andra länder bl. a. som en följd av de åtgärder som vidtas för att åstadkomma en friare handel. I detta läge blir behovet av bl. a. rationalisering alltmer framträdande.

Att stärka trädgårdsnäringens konkurrenskraft genom *rationalisering* är självfallet i första hand en näringens egen angelägenhet. Samhället har emellertid sedan länge understött rationaliseringssträvandena genom bl. a. rådgivningsverksamhet och ekonomiskt stöd till finansiering. Bestämmelserna rörande sistnämnda stöd reviderades senast genom beslut av 1962 och 1963 års riksdagar (prop. 1962: 99, JoU 15, rskr. 252 och prop. 1963: 125, JoU 15, rskr. 286).

Med hänvisning till att ett vidgat statligt stöd numera erfordras begärs i motionen II: 577 en skyndsam utredning i syfte att förbättra låne- och stats-

bidragsmöjligheterna för trädgårdsnäringen. I motionen framhålls bl. a. att behovet av kreditstöd accentueras av att utvecklingen på trädgårdsområdet — liksom inom jordbruket — går mot allt större företag. Då bestämmelserna f. n. är så utformade att stöd i huvudsak endast utgår till trädgårdsföretag av mera begränsad storlek, diskuteras i motionen sådana ändringar som skulle möjliggöra stöd också till större företag. De remissinstanser som hörts har tillstyrkt förslaget om utredning. Även utskottet finner en översyn av bestämmelserna rörande stöd till etablering och rationalisering av trädgårdsföretag vara motiverad. Vid en sådan översyn bör, såsom lantbruksstyrelsen i sitt remissyttrande anført, eftersträvas att bestämmelserna på trädgårdsområdet anpassas till de motsvarande bestämmelser som i anledning av 1960 års jordbruksutrednings förslag kan komma att gälla på jordbrukets område.

I motionerna I: 646 och II: 578 samt II: 822 behandlas vissa frågor rörande *trädgårdsstatistik* och föreslås att ett företagsregister för trädgårdsnäringen snarast möjligt upprättas. I sistnämnda motion anhålles därjämte att näringens behov i övrigt av kontinuerlig statistik beaktas. Motionärerna åberopar ett år 1965 framlagt förslag från trädgårdsnäringsutredningen om kontinuerlig trädgårdsstatistik, vilket förslag ännu icke genomförts. Enligt utredningen borde ett register över trädgårdsföretag upprättas, vilket skulle kunna ligga till grund för löpande stickprovsundersökningar. Såsom framgår av statistiska centralbyråns remissyttrande över förevarande motioner har centralbyrån sedan hösten 1965 haft planer att igångsätta arbetet med trädgårdsstatistiken. Det har emellertid ännu inte varit möjligt att inom ramen för tillgängliga anslagsmedel påbörja projektet. Samtliga i ärendet hörda remissinstanser delar motionärernas uppfattning att åtgärder snarast bör vidtagas för att få till stånd en trädgårdsstatistik.

I motionerna framhålls såsom den mest angelägna åtgärden i förevarande sammanhang att ett företagsregister upprättas. Enligt motionerna I: 646 och II: 578 bör — om andra medel ej finns tillgängliga — kostnaderna för att påbörja arbetet med registret kunna bestridas med restituerade bensinskattemedel, dvs. medel från anslaget till gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt eller från trädgårdsnäringens bensinskattfond. Remissinstanserna, däribland Sveriges Handelsträdgårdsmästarförbund och Sveriges Yrkesfruktodlares Riksförbund, har intet att erinra mot att nämnda medel används för vissa åtgärder som krävs för att få till stånd ett företagsregister. Kostnaderna för en kommande kontinuerlig trädgårdsstatistik bör dock enligt såväl nyssnämnda organisationer som lantbruksstyrelsen och trädgårdsnäringsutredningen bestridas med statsmedel på samma sätt som gäller för övrig statistikproduktion vid statistiska centralbyrån.

Utskottet har vid sin prövning av förevarande spørsmål kommit till den

uppfattningen, att behov föreligger av en förbättrad statistik på trädgårdsområdet. Det torde sålunda bli av värde bl. a. för rationaliseringsarbetet att få tillgång till aktuellt statistiskt material angående strukturförändringarna inom näringen. I första hand borde arbetet med att upprätta ett företagsregister påbörjas. Utskottet har intet att erinra mot att förenämnda restituerade bensinskattemedel såsom ett provisorium tas i anspråk för ändamålet under budgetåret 1967/68. Utskottet, som vill understryka angelägenheten av att även trädgårdsnäringens behov av statistik i övrigt beaktas, har erfarit att Kungl. Maj:t den 10 februari 1967 överlämnat en av Sveriges Handelsträdgårdsmästareförbund gjord framställning om kontinuerlig trädgårdsstatistik till statistiska centralbyrån att tas under övervägande i samband med pågående utvecklingsarbeten inom statistiken. I sammanhanget får utskottet erinra om att årets riksdag godkänt (SU 7, rskr. 7) ett av chefen för finansdepartementet i statsverkspropositionen gjort uttalande (bil. 9 s. 13), vari han framhåller att statistiska centralbyrån inom ramen för de resurser som verket disponerar, bör ägna ökad uppmärksamhet åt möjligheterna att bereda utrymme åt nytillkommande statistik genom att begränsa statistiken inom sådana områden där denna inte är av samma betydelse för planering och beslutsfattande.

Vad gäller de i förevarande sammanhang behandlade *anslagsfrågorna* får utskottet tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag att till Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr. Utskottet har, med erinran om vad utskottet i det föregående anfört rörande finansieringen av ett företagsregister, ej heller något att invända mot departementschefens uttalanden och förslag beträffande anslaget till Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt. Anslaget bör således uppföras med 400 000 kr.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) till *Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.,

2) till *Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 400 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

3) med bifall till motionen II: 577 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning rörande låne- och statsbidragsbestämmelserna för trädgårdsnäringen,

4) med bifall till de likalydande motionerna I: 646 och II: 578 samt motionen II: 822 i skrivelse till Kungl. Maj:t

anhålla att ett företagsregister för trädgårdsnäringen snarast möjligt upprättas samt att även i övrigt näringens behov av kontinuerlig statistik beaktas.

Stockholm den 14 mars 1967

På jordbruksutskottets vägnar:

ERIC MOSSBERGER

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Mossberger, Lage Svedberg*, Hedström, Carl Eskilsson, Nils Hansson, Magnusson, Hermansson, Augustsson*, Skårman och fru Hultell;

från andra kammaren: herrar Persson i Skänninge, Nilsson i Lönsboda*, Jonasson*, Lundmark, Rimås*, Eskilsson i Likenäs, Johansson i Simrishamn, Nilsson i Bästekille, Björk och Sundkvist.

* Ej närvarande vid justeringen.